

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 642/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lalička prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou Capitol Legal Group s. r. o., Kollárovo námestie 20, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Rastislava Hanuláka, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 konať bez zbytočných prietahov.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 200 € (slovom tisícdvesto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet spoločnosti Capitol Legal Group s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že «*Návrhom na začatie konania doručeným na Okresný súd Bratislava I dňa 11.03.2009 sa spoločnosť [REDAKOVANÉ] ... voči sťažovateľovi domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku zo dňa 02.02.2009 č. k. 1Rci 5001/08-7 (ďalej len „rozsudok“)* a súčasne sa domáhala odkladu vykonateľnosti označeného rozsudku až do rozhodnutia vo veci samej. Uznesením z 23.06.2009 č. k. 30Cb/68/2009-48 Okresný súd Bratislava I odložil vykonateľnosť rozsudku. Písomným podaním datovaným dňa 16.07.2009, ktoré bolo prostredníctvom pošty doručené Okresnému súdu Bratislava I dňa 17.07.2009, sťažovateľ podal voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 23.06.2009 č. k. 30Cb/68/2009-48 odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia o odklade vykonateľnosti.». Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodnutím č. k. 2 Cob 222/2009-74 z 9. marca 2010 napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 30 Cb 68/2009-48 z 23. júna 2009 potvrdil.

3. Sťažovateľka v sťažnosti podrobne opisuje priebeh konania pred okresným súdom a poukazuje na to, že „... ako žalovaný v súdnom spore vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/68/2009 od podania návrhu na začatie konania (t. j. viac než 5 rokov spätne) žiadnym spôsobom svojim konaním alebo nekonaním nespôsobil prietahy v súdnom konaní, naopak vzhľadom na škodu, ktorá mu bola spôsobená zo strany spoločnosti [REDAKOVANÉ], a ktorej časti sa úspešne domohol v rozsudku, od počiatku konania mal a prejavoval záujem o urýchlené rozhodnutie veci, ktorého sa nespočetne krát domáhal neformálnym i formálnym (písomným) spôsobom“.

4. Ako ďalej uvádza, „... Okresný súd Bratislava I napriek tomu, že priznal svoju nečinnosť a konštatoval prietahy v konaní a súčasne navzdory prísľubu, ktorý sťažovateľ v danej veci obdržal, neurobil v konaní žiadne kroky smerujúce k ukončeniu súdneho konania a odstránenia stavu pretrvávajúcej právnej neistoty sťažovateľa. Z časového hľadiska nie je zanedbateľný ani fakt, že celkový stav odstránenia právnej neistoty sťažovateľa nastane až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Aj v prípade, ak by došlo k vytýčeniu prvého termínu pojednávania vo veci samej, s ohľadom na bežnú prax okresných a krajských súdov a priemernú dĺžku trvania súdneho konania i v prípade, ak sú

súdy činné, tento stav u sťažovateľa nenastane skôr než s odstupom niekoľkých rokov od vytýčenia prvého termínu pojednávania (zohľadňujúc využívanie opravných prostriedkov voči rozhodnutiam, ktoré v tomto prípade bezpochyby nastane)...

Predmet sporu, ktorý je riešený a rozhodnutý v rozsudku, a ktorý spoločnosť [REDAKOVANÉ] napadla žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I má pre sťažovateľa zásadný význam, nakoľko sa bezprostredne dotýka jeho základných podnikateľských aktivít a plánov, ktoré boli práve neserióznosťou, nedbanlivým, ba až priam lajdáckym spôsobom realizácie diela zo strany spoločnosti [REDAKOVANÉ] výrazným spôsobom obmedzené a niektoré z následkov nebude možné už do budúcnosti žiadnym spôsobom zhojiť...

Okresný súd Bratislava I týmto spôsobom podľa názoru sťažovateľa len podporuje oddialenie celkovej spravodlivosti. Sťažovateľ tak stráca dôveru v štát a jeho súdne inštitúcie a celkovo v právnú ochranu, ktorej sa mu včas nedostáva.“

5. Na základe už uvedeného sťažovateľka oznamuje svoj súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci a ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Bratislava I porušené bolo...

Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 340,90 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám právneho zástupcu sťažovateľa...

Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje konať v označenej veci.“

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3549/2014 doručeným ústavnému súdu 8. októbra 2014, ku ktorému predsedníčka

okresného súdu zároveň pripojila i pomerne podrobnú chronológiu konania okresného súdu vypracovanú zákonnou sudkyňou JUDr. Szullovou.

Vo vyjadrení predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámila stanovisko, v zmysle ktorého „... po nahliadnutí do spisového materiálu namietanej veci s poukazom na časový odstup jednotlivých úkonov súdu vykonaných v namietanej veci tak, ako to vyplýva z priloženej chronológie úkonov, sa mi javí dĺžka konania namietanej veci sp. zn. 30Cb/68/2009 neprímerane dlhá s tým, že obdobie odo dňa 21.07.2009 (kedy bola vec predložená na KS v BA) do dňa 01.04.2010 (kedy bola vec tunajšiemu súdu vrátená z KS v BA) som neposudzovala, nakoľko mi uvedené ako predsedníčke Okresného súdu Bratislava I neprináleží.

Na celkovú dĺžku konania mala vplyv opakovaná zmena zákonných sudcov, ku ktorej došlo v dôsledku zmien v rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I dňa 03.09.2010, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Marte Barkovej a dňa 02.03.2011, kedy bola vec pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Emílii Szullovej. Opakované zmeny v rozvrhu práce a zároveň aj s tým súvisiaca nadmerná zaťaženosť súdnych oddelení zákonných sudcov (tak, ako to vyplýva aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne JUDr. Emílie Szullovej uvedeného za chronológiou úkonov) neumožnili bezprieťahový postup súdu vo veci a skoršie vytyčenie termínu pojednávania.

Na základe uvedených skutočností si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostučinenia vzal do úvahy dôvody, pre ktoré k vzniku spomenutých prieťahov v konaní došlo, a aby sťažovateľovi finančné zadostučinenie v plnej výške nepriznal.

Na záver oznamujem, že netrvám na ústnom prejednaní prijatej sťažnosti a súhlasím s tým, aby podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

Z pripojenej chronológie úkonov okresného súdu považoval ústavný súd za preukázané, že:

«1. Dňa 11.3.2009 bola súdu doručená žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku IRci 5001/08-7 zo dňa 2.2.2009 a návrh na odklad vykonateľnosti tohto rozsudku.

2. Dňa 23.3.2009 navrhovateľ doručil súdu podanie „Odstránenie vady návrhu zo dňa 6.3.2009“.

3. Dňa 30.3.2009 bol zaplatený súdny poplatok z návrhu vo výške 331,50 €.

4. Dňa 3.4.2009 navrhovateľ doručil súdu opravený návrh na začatie konania.

5. Dňa 23.6.2009 OS BA I vydal uznesenie č. k. 30Cb/68/2009-48, ktorým odložil vykonateľnosť rozhodnutia IRci 5001/08-7 zo dňa 2.2.2009.

6. Dňa 17.7.2009 bolo súdu doručené odvolanie odporcu datované dňom 16.7.2009 proti uzneseniu OS BA I zo dňa 23.6.2009.

7. Dňa 21.7.2009 bol spis predložený KS BA.

8. Dňa 10.8.2009 OS BA I zaslal KS BA oznámenie právneho zástupcu odporcu doručené OS BA 17.8.2009.

9. Dňa 7.8.2009 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu odporcu, v ktorom súdu oznámil vyhlásenie konkurzu na navrhovateľa sp. zn. 2K/14/2009 dňa 27.7.2009 s pripojeným uznesením o vyhlásení konkurzu.

10. Dňa 19.10.2009 OS BA I doručil KS BA oznámenie právneho zástupcu odporcu z 15.10.2009 s pripojeným uznesením KS BA č. k. 2CoKr/26/2009-110 z 10.9.2009.

11. Dňa 5.2.2010 bola súdu doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o pokračovanie v konaní.

12. Dňa 1.4.2010 bol OS BA I vrátený spis z KS BA s uznesením č. k. 2Cob/222/2009-74, ktorým bolo uznesenie OS BA I č. k. 30Cb/68/2009-48 zo dňa 23.6.2009 potvrdené.

13. Dňa 12.4.2010 OS BA I bola daná úprava na doručenie uznesenia KS BA -uznesenie KS BA bolo doručené PZN 26.4.2010 a PZO 26.4.2010.

14. Dňa 3.9.2010 bol spis pridelený sudkyňi JUDr. Marte Barkovej.

15. Dňa 13.12.2010 OS BA I vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu.

16. Dňa 13.12.2010 zaslal OS BA I Bratislavskému rozhodcovskému súdu žiadosť o zapožičanie originálu spisu IRci 5001/08.

17. Dňa 13.1.2011 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k žalobe.

18. Dňa 19.1.2010 Bratislavský rozhodcovský súd doručil OS BA I fotokópiu rozhodcovského spisu IRci 5001/2008.

19. Dňa 2.3.2011 bol spis pridelený sudkyňi JUDr. Emílii Szullovej (spolu s ďalšími asi 500 spismi a následne pridelenými ďalšími spismi).

20. Dňa 9.8.2011 bolo súdu doručené „Doplnenie vyjadrenia odporcu“ aj s uznesením KS BA 3Cob 195 zo dňa 31.5.2011.

21. Dňa 23.9.2011 bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa.

22. Dňa 5.12.2011 bolo súdu doručené „Doplnenie vyjadrenia odporcu“ aj s uznesením KS BA č. k. 2Cob/389/2010-307 zo dňa 20.9.2011.

23. Dňa 21.5.2009 bola súdu doručená žiadosť PZO o pokračovanie v konaní.

24. Dňa 1.7.2013 vyjadrenie sudkyne k Spr. 3536/2013.

25. Dňa 3.4.2014 bolo súdu doručené „Doplnenie vyjadrenia odporcu a žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania“ s pripojeným uznesením KS BA č. k. 1Cob/409/2013-169 zo dňa 30.1.2014.

26. Dňa 4.4.2014 konajúca sudkyňa nariadila termín pojednávania na 8.9.2014 o 11,30 hod..

27. Dňa 8.9.2014 sa uskutočnilo súdne pojednanie, ktoré bolo odročené na deň 24.11.2014 s tým, že súd si opätovne vyžiada originál rozhodcovského spisu.

28. Listom zo dňa 8.9.2014 si OS BA I opätovne požiadal Bratislavský rozhodcovský súd o zapožičanie originálu rozhodcovského spisu IRci 5001/08-7.»

V závere pripojenej chronológie úkonov okresného súdu zákonná sudkyňa JUDr. Szullová s poukazom na bod 19 chronológie poznamenala, že pokiaľ došlo k prieťahom v konaní, tieto vznikli z objektívnych dôvodov, a to prerozdeľovaním spisu, ako aj z dôvodu veľkého počtu vecí v súdnom oddelení, ktoré vzhľadom na ich množstvo nebolo možné vybaviť bez prieťahov.

7. Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 642/2014-17 z 28. októbra 2014 v zmysle dikcie ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Zároveň požiadal predsedníčku okresného súdu o zaslanie súdneho spisu sp. zn. 30 Cb 68/2009.

8. Podaním doručeným ústavnému súdu 9. decembra 2014 predsedníčka Okresného súdu oznámila, že „... *vzhľadom na vytýčené pojednávania vo veci Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 30 Cb 68/2009 na deň 24. 11. 2014 a 21.01.2015 Vám uvedený spis nemôžeme zaslať.*

Vašu žiadosť o zaslanie spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 30 Cb 68/2009 si evidujeme k vybaveniu.“.

9. Po tom, ako ústavný súd 10. februára 2015 urgoval okresný súd o poskytnutie informácií o stave konania, resp. o oznámenie dôvodov, pre ktoré súdny spis ústavnému súdu dosiaľ nebol zaslaný, bolo zo strany vedenia okresného súdu predsedníčkou JUDr. Fulcovou oznámené, že „... *nadväzujúc na moje vyjadrenie zo dňa 02.12.2012 (bod 8, pozn.) k Vašej žiadosti zo dňa 11.11.2014 pod č. I. ÚS 642/2014 doručenej tunajšiemu súdu dňa 18.11.2015 si Vám dovoľujeme oznámiť, že zákonná sudkyňa dňa 21.01.2015 z dôvodu doplnenia listinných dôkazov odročila pojednávanie na neurčito s tým, že v priebehu mesiaca február 2015 bude vytýčený termín pojednávania, ktorý smeruje k rozhodnutiu vo veci.*

Vašu žiadosť k zaslaniu spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 30 Cb 68/2009 evidujeme k vybaveniu.“.

10. Podľa zistení ústavného súdu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 do 25. februára 2015 nový termín pojednávania dosiaľ nariadený nebol.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľky upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Z uvedeného dôvodu senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe podanej ústavnej sťažnosti a stanoviska predsedníčky okresného súdu (bod 6), pretože predmetný súdny spis okresného súdu sp. zn. 30 Cb 68/2009 ústavnému súdu do dňa prerokovania veci nebol z vôle zákonnej sudkyne zaslaný (bod 8 a 9).

II.

12. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

16. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z ustanovenia § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové

pojednávane. Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú:

1. právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje,
2. správanie účastníka súdneho konania a
3. postup samotného súdu.

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

17.1 Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu v Bratislave č. k. 1 Rci 5001/08-7 z 2. februára 2009 v konaní podľa § 40 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a o návrhu na odklad vykonateľnosti tohto rozsudku. Kým okresný súd rozhodnutím č. k. 30 Cb 68/2009-48 z 23. júna 2009 potvrdeným zo strany krajského súdu uznesením č. k. 2 Cob 222/2009-74 z 9. marca 2010 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku č. k. 1 Rci 5001/08-7 z 2. februára 2009, o merite veci dosiaľ nerozhodol.

Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorú z hľadiska skutkového či právneho, resp. z hľadiska platnej právnej úpravy nie je možné pokladať za zložitú. Riešenie predmetu daného sporu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a ide o druh konania, ktorého metodika postupu je upravená v hmotnoprávných, ako aj v procesných predpisoch a v prípade ktorého súdy disponujú dostatkom stabilizovanej a rozsiahlej judikatúry.

17.2 V rámci hodnotenia prípadných zbytočných prieťahov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria ústavný súd rovnako nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľky ako jeho účastníka na zbytočnom neodôvodnenom predĺžení konania narušením jeho plynulosti.

Sťažovateľka bola v konaní aktívna a podaním doručeným okresnému súdu 3. apríla 2014 požiadala o nariadenie termínu pojednávania a následne podaním doručeným okresnému súdu 26. júna 2013 opakovane urgovala o pokračovanie v konaní bez prieťahov a vykonanie nápravy.

17.3 Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľky došlo k zbytočným prieťahom. Sťažovateľka v sťažnosti poukazovala najmä na celkovú dĺžku trvania namietaného súdneho sporu (takmer 6 rokov) bez právoplatného rozhodnutia vo veci, ako aj na neefektívnu činnosť súdu.

Ústavný súd v kontexte tohto posudzovania prieťahov v konaní konštatuje, že postup okresného súdu v namietanom konaní sa skutočne vyznačoval viacerými obdobiami nečinnosti okresného súdu, a to najmä:

- od 12. apríla 2010, keď bola okresným súdom daná úprava na doručenie uznesenia krajského súdu č. k. 2 Cob 222/2009-74 z 9. marca 2010, do 13. decembra 2010, keď okresný súd vyzval odporcu na vyjadrenie k návrhu a zaslal Rozhodcovskému súdu v Bratislave žiadosť o zapožičanie originálu spisu sp. zn. 1 Rci 5001/08 (ide o nečinnosť v trvaní viac ako osem mesiacov; a to i napriek skutočnosti, že 3. septembra 2010 bol spis pridelený sudkyňi JUDr. Barkovej),

- od 2. marca 2011, keď bol spis pridelený sudkyňi JUDr. Szullovej, do 4. apríla 2014, keď konajúca sudkyňa nariadila termín pojednávania na 8. september 2014 (ide o nečinnosť v trvaní takmer troch rokov, počas ktorých podpredsedníčka JUDr. Barková listom sp. zn. Spr. 3536/2013 z 19. júla 2013 sťažovateľke okrem iného oznámila dlhodobú práceneschopnosť zákonnej sudkyne, ako i skutočnosť, že nový termín pojednávania bude nariadený na október– november 2013).

18. Ústavný súd tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

V nadväznosti na námietku zákonnej sudkyne JUDr. Szullovej (bod 6), v zmysle ktorej „... *pokiaľ došlo k prieťahom v konaní, tieto vznikli z objektívnych dôvodov, a to jednak prerozdelením spisu, ako aj z dôvodu veľkého počtu vecí v súdnom oddelení, ktoré nebolo možné vybaviť bez prieťahov vzhľadom na ich množstvo*“, ústavný súd zdôrazňuje, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musia zabezpečiť súdne konania, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. V posudzovanom prípade to tam však nebolo (bod 17.3).

Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na farchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci (pozri napr. I. ÚS 156/02).

19. Na základe uvedeného ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v označenom konaní ako taký, ktorému chýbala efektívnosť a ktorý v konečnom dôsledku nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky a prispel k celkovej dĺžke napadnutého konania (takmer 6 rokov) bez právoplatného skončenia veci.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 konal bez zbytočných prietahov.

III.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

23. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

24. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

25. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

26. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 30 Cb 68/2009 (najmä však dobu prieťahov okresného súdu v konaní), ako aj naplnenie princípu spravodlivosti považoval ústavný súd priznanie sumy 1 200 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu alebo za ušlý zisk.

28. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaného porušenia práva úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom.

29. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľke v konaní pred ústavným súdom vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním.

30. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

31. S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 284,08 € vrátane režijného paušálu (2 x 134 € + 2 x 8,04 €). Odmena právnemu zástupcovi sťažovateľky za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom bola následne zvýšená o 20 % daň z pridanej hodnoty, a tak predstavuje celkovú sumu 340,90 €.

32. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

33. Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu uvedenú v bode 3 výroku nálezu. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015